

Κυριακάτικη "ΑΥΓΗ"
20.7.1997 σ. 43

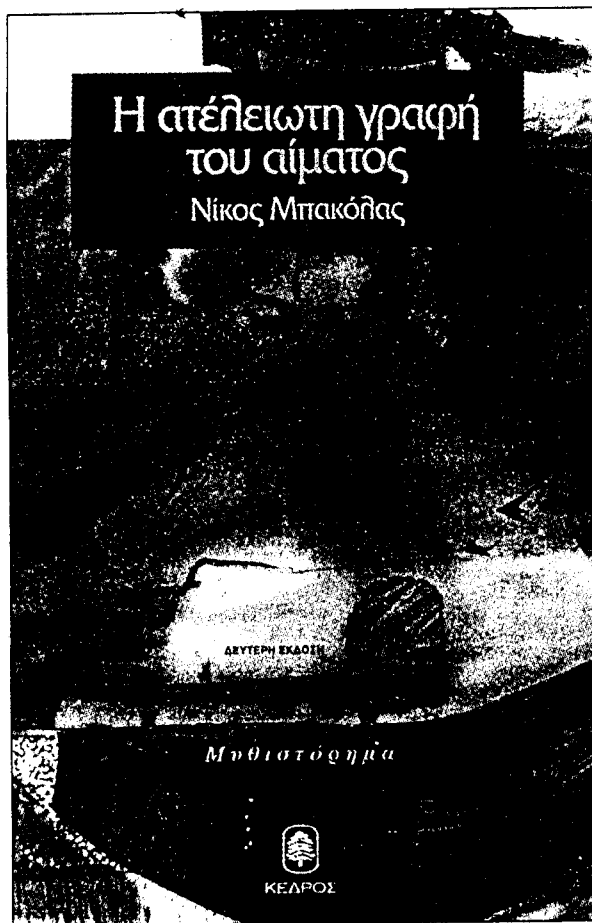
Η σκοτεινή μοίρα του αίματος

ΕΙΝΑΙ πικρός ο λόγος του Νίκου Μπακόλα στο ενδέκατο -τελευταίο για την ώρα- πεζογραφικό του βιβλίο «Η ατέλειωτη γραφή του αίματος», πικρός σαν τους στίχους από το χορικό του Σοφοκλή: «... Πολλά τα δεινά κουδέν ανθρώπου δεινότερον πέλει...». Διατρέχοντας το πολυσέλιδο αυτό μυθιστόρημα, βλέπεις να ξετυλίγεται η ιστορία ή, πιο σωστά,

Του ΤΑΚΗ ΜΕΝΔΡΑΚΟΥ

οι ιστορίες, με στόχο να αποκαλύψουν και να επιβεβαιώσουν ακόμη μια φορά το απεγνωσμένο της πάλης της ύπαρξης με τον περίγυρό της, αλλά και με τον εαυτό της, μέσα στη δίνη μιας μόνιμα ταρογμένης εποχής. Πατί ο Θεσσαλονικιός συγγραφέας, αντίθετα από τον Γκαμπριέλ Γκαρθία Μάρκες (με τον οποίο κάποια συγγένεια τον δένει), που αφήνεται στην παντοδυναμία του μύθου, επιμένει, όπως και σε προηγούμενα έργα του, να συνδέει αδιάρρηκτα τα πρόσωπα των αφηγημάτων του με τα ιστορικά και κοινωνικά δρώμενα του καιρού τους.

Κι αυτή τη φορά, λοιπόν, θα κεντήσει το μυθιστόρημά του στον καμβά μιας πεντηκονταετίας, που αρχίζει από τον Αύγουστο του 1923 σε ένα μικρό χωριό της Χαλκιδικής και λήγει στη Θεσσαλονίκη την περίοδο της δικτατορίας των συνταγματάρχων. Η ιστορία ξεκινάει με ένα διπλό φόνο και μια αυτοκτονία. Θύματα δύο αδελφές και θύτης αλλά και αυτόχειρας ένας χωροφύλακας από την Πελοπόννησο, που οδηγείται στο φόνο από το ανεκπλήρωτο πάθος του για τη μία από τις αδελφές. Από εκεί αρχίζει η γραμμή του αίματος, γραμμή που σύρεται και καταγράφει τη μοίρα τριών γενεών, δεδομένου ότι αυτοί οι τρεις θάνατοι θα αποτελέσουν το εφαλτήριο του όλου

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΚΟΛΑΣ
**«Η ατέλειωτη γραφή
του αίματος»**
Μυθιστόρημα
Εκδόσεις ΚΕΔΡΟΣ

μύθου.

Από τις πρώτες ακόμη σελίδες τελειώνει η δράση των τριών αυτών προσώπων και απομένει μόνο το φάσμα τους να πλανιέται ως το τέλος. Τώρα στο προσκήνιο θα φανούν όλοι εκείνοι που θα δώσουν το υλικό και την ευκαιρία στον

πεζογράφο να προχωρήσει στη σύνθεση και στους δεξιοτεχνικούς του χειρισμούς: Ο συνταγματάρχης Μάρκος, θετός πατέρας του δολοφόνου, ο «παππούς», πατέρας των δολοφονημένων γυναικών, ο Μαθιός, ένας χιμαιρικός φυσιοδίφης, ο Λάζαρος, πραγμα-

τικός γιος του συνταγματάρχη, η εγγονή του παππού και άλλα δευτερεύοντα πρόσωπα.

Μ' αυτά τα στοιχεία ο Νίκος Μπακόλας θα επιχειρήσει και θα πετύχει θαυμαστά να υφάνει τον αφηγηματικό του ιστό, στηρίζοντάς τον, μεταξύ άλλων, στις αντιπαράθεσεις αντίρροπων δυνάμεων και στο παιχνίδι των αντιθέσεων. Πλάι στο πρόσωπο, σχεδόν, θα τοποθετήσει τον αντίποδά του: κοντά στον πικραμένο και κακό θετό γιο υπάρχει ο καλός, προοδευτικός, γνήσιος γιος. Το σκληρό συνταγματάρχη Μάρκο, ήρωα των Ταγμάτων Ασφαλείας, θα αντιμετωπίσει ο αγαθός χωρικός και ονειροπόλος Μαθιός. Οι χιμαιρικές καταστάσεις του τελευταίου θα βρίσκουν πάντοτε αντιστάση μια αμή πραγματικότητα και ο τρυφερός έρωτας της εγγονής θα καταπρακωθεί από τη συμπεριφορά ενός κακομαθημένου νεαρού. Και όλα αυτά τοποθετημένα μέσα στο ιστορικό πλαίσιο του εθνικού διαχισμού, της μεταξικής δικτατορίας, του εμφυλιοπολεμικού και μετεμφυλιοπολεμικού κλίματος και των γλωσσών εξελίξεων.

Και πόλι ο Νίκος Μπακόλας θα καταφύγει στις καθολικές καταστάσεις, απ' όπου θα ανασύρει την ατομική ανθρώπινη περιπέτεια σε όλη της την ένταση και σε όλες της τις διαστάσεις και, αντίστροφα, μέσα από αυτήν θα αφήσει να διαφανεί το συλλογικό δράμα.

Μια λυρική διάθεση πλανιέται στο κείμενο, χωρίς να αφαιρεί τίποτε από την αφηγηματική του ρώμη, ενώ η χάραξη των ηρώων και ιδιαίτερα των εσωτερικών τους πορτρέτων γίνεται με τόσο σταθερό χέρι και με τόση δύναμη, ώστε να παραβλέπει και να ξεχνάει κανείς τις -κάποτε σκανδαλιστικές- συμπτώσεις που απειλούν την πειθώ και την κατά τα άλλα άρτια δομή του μυθιστορήματος.